

PODOBNÉ TROJÚHELNÍKY (2 cvičení)

- (1) Vlastnosti středních příček trojúhelníku jsme dříve dokázali pomocí vět o shodnosti Δ . Ukažte nyní, jak snadno plynou z vět o podobnosti Δ .
- (2) Je dán trojúhelník ABC . Dokažte, že pro vnitřní bod K strany AB a vnitřní bod L strany AC platí $KL \parallel BC$, právě když oba poměry $|AK| : |KB|$ a $|AL| : |LC|$ mají stejnou hodnotu.
- (3) Úhlopříčky konvexního čtyřúhelníku $ABCD$ se protínají v bodě P . Dokažte, že platí $AB \parallel CD$, právě když $|AP| \cdot |DP| = |BP| \cdot |CP|$.
- (4) Dokažte, průsečík P úhlopříček lichoběžníku $ABCD$, v němž $AB \parallel CD$, je středem té úsečky s krajními body na jeho ramenech, která prochází bodem P rovnoběžně se základnami. Pak vyjádřete její délku pomocí délek $a = |AB|$ a $c = |CD|$ (vyjde jejich *harmonický průměr*).
- (5) Je dán trojúhelník ABC a kladná reálná čísla p, q . Body K a L leží po řadě na stranách BC a AC tak, že $|BK| : |KC| = 1 : p$ a $|AL| : |LC| = 1 : q$. Dokažte, že úsečka AK je úsečkou BL prořata v bodě M , pro který platí $|AM| : |MK| = (p + 1) : q$. [Návod: Uvažte ještě bod $N \in LC$, pro který platí $KN \parallel BL$.]
- (6) Je dána kružnice $k(S, r)$ s průměrem AB a tečnou t v bodě A . Vypočtete poloměr R té kružnice $l(O, R)$ s neznámým středem O na kružnici k , která prochází bodem B a dotýká se přímky t . [Návod: Užijte jednu z Eukleidových vět pro trojúhelník ABO k sestavení rovnice pro hledaný poloměr R .]
- (7) Z úseček daných délek a, b, c, d sestrojte úsečky délek

$$\begin{array}{lll} \text{a) } \sqrt{a^2 + b^2 + 2c^2}, & \text{b) } \frac{a\sqrt{a^2 - b^2}}{c} \quad (a > b), & \text{c) } \frac{a^2b}{cd}, \\ \text{d) } \sqrt{ab + cd}, & \text{e) } a\sqrt[4]{2}. & \end{array}$$

[Návod: Využijte toho, že $a\sqrt[4]{2} = \sqrt{a\sqrt{2} \cdot a}$.]

- (8) Ukažte, že rovnosti $v^2 = c_a \cdot c_b$ a $a^2 = c_a \cdot c$ z Eukleidových vět jsou důsledky obecného poznatku o mocnosti bodu ke kružnici.
- (9) Nechť BP a CQ jsou výšky ostroúhlého trojúhelníku ABC . Dvojitým způsobem dokažte podobnost $\triangle APQ \sim \triangle ABC$, a to užitím úhlů, resp. mocnosti.
- (10) Dvě tětivy AB, CD téže kružnice se protínají v bodě M . Dokažte rovnost $\frac{|AC| \cdot |AD|}{|AM|} = \frac{|BC| \cdot |BD|}{|BM|}$. [Návod: Zlomky $\frac{|AC|}{|BD|}$ a $\frac{|AD|}{|BC|}$ vyjádřete z dvojic podobných trojúhelníků a pak je mezi sebou vynásobte.]
- (11) V kružnici opsané trojúhelníku ABC sestrojme libovolnou tětivu CN , která protne stranu AB ve vnitřním bodě, který označíme M . Dokažte, že rovnost $|CM| \cdot |CN| = |AC|^2$ nastane právě v případě, kdy $|AC| = |BC|$. [Návod: Rovnost upravte na $|CM| : |CA| = |CA| : |CN|$ a pak uvažte dva vhodné trojúhelníky.]